

RAAD VOOR GESCHILLEN

van de

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

heeft bij wijze van bindend advies de volgende uitspraak gedaan in zake het geschil tussen:

[REDACTED]
kantoorhoudende te [REDACTED]
tevens handelend namens [REDACTED]
gevestigd te [REDACTED]
eiser

en:

[REDACTED]
kantoorhoudende te [REDACTED]
verweerder

RAAD VOOR
GESCHILLEN

[REDACTED]
NBA

1. PROCEDURE

- 1.1 Bij brief van 1 september 2014 heeft eiser een geschil met verweerder aanhangig gemaakt bij de Raad voor Geschillen, hierna te noemen: de Raad.
- 1.2 Eiser heeft verklaard zich aan het oordeel van de Raad te onderwerpen en heeft het door de voorzitter van de Raad vastgestelde depot ten bedrage van € 435,-- voldaan.
- 1.3 Bij brief van 22 september 2014 heeft verweerder mede namens [REDACTED] [REDACTED] verklaard in te stemmen met behandeling van het geschil door de Raad.

- 1.4 Op 28 oktober 2014 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.
- 1.5 Bij brief van 4 november 2014, hierna: de repliek, heeft eiser gereageerd op het verweerschrift.
- 1.6 Bij brief van 12 december 2014, hierna: de dupliek, heeft verweerder gereageerd op de repliek.
- 1.7 De voorzitter van de Raad heeft de Kamer die het geschil als Raad voor Geschillen zal behandelen samengesteld zoals is vermeld in het slot van deze uitspraak.
- 1.8 De Raad heeft partijen ter zitting van 29 januari 2015 gehoord. Ter zitting is [REDACTED] verschenen, bijgestaan door [REDACTED], advocaat te [REDACTED]. Verweerder is verschenen, vergezeld van zijn echtgenote [REDACTED] en van zijn medewerker [REDACTED]. [REDACTED] heeft een pleitnota overgelegd. Verweerder heeft twee producties overgelegd. De zakelijke inhoud van de mededelingen van partijen is door de secretaris op schrift gesteld.
- 1.9 De Raad heeft eiser in de gelegenheid gesteld om op de door verweerder ter zitting overgelegde producties te reageren. Namens eiser heeft [REDACTED] bij brief van 16 februari 2015 een reactie gegeven.
De Raad heeft bepaald dat hierna uitspraak wordt gedaan.

2. VASTSTAANDE FEITEN

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat de Raad uit van het volgende:

- 2.1 Eiser exploiteert in een besloten vennootschap een [REDACTED] onder de naam [REDACTED]. Het kantoor is gevestigd te [REDACTED].
- 2.2 Verweerder is als accountant werkzaam voor [REDACTED], gevestigd te [REDACTED], hierna: [REDACTED].
- 2.3 Over de boekjaren 2009, 2010, 2011 en 2012 heeft verweerder telkenjare opdracht van eiser verkregen tot het verrichten van accountantswerkzaamheden. De opdracht strekte telkens tot het beoordelen van de jaarrekening. Daarnaast strekte de opdracht tot het uitvoeren van administratieve werkzaamheden.

- 2.4 De opdrachten over de genoemde boekjaren zijn telkenjare schriftelijk door verweerder bevestigd in brieven die door eiser namens zijn besloten vennootschap voor akkoord zijn getekend.
- 2.5 Op 1 mei 2013 heeft tussen verweerder en de heer ██████████, boekhouder van eiser, een telefoongesprek plaatsgevonden. Het telefoongesprek werd gevoerd via de luidspreker. Aan de zijde van verweerder was de heer ██████████ voornoemd aanwezig.
- 2.6 Op 1 mei 2013 heeft verweerder een, overeenkomstig de voorgaande jaren gebruikelijke, opdrachtbevestiging aan eiser verzonden. De opdrachtbevestiging betreft een beoordelingsopdracht voor de jaarrekening 2013 van eisers vennootschap.
- 2.7 De opdrachtbevestiging is niet door eiser voor akkoord ondertekend.
- 2.8 Eveneens op 1 mei 2013 heeft verweerder een declaratie (declaratienummer 13229) ten bedrage van € 7.000,-- aan eisers vennootschap verzonden.
Op de declaratie is qua omschrijving het volgende vermeld:
- "Voor u verrichte administratieve werkzaamheden en/of met u c/q voor u gevoerde besprekingen.
Termijn beoordelen jaarrekening 2013"*
- De factuur is in de loop van 2013 in gedeelten door eiser althans zijn vennootschap betaald.
- 2.9 Naar aanleiding van een tweede aanmaning tot betaling, gedateerd 4 juli 2013, deelde de heer ██████████ voornoemd bij e-mail van 5 juli 2013 onder meer het volgende aan verweerder mee:
- "De tweede nota (voorschot 2013) zal ik de BTW volgende week ook overboeken. Over de gehele nota heb ik al iets over gezegd. Zie mijn email in mei/juni 2013. Dit bedrag gaat ook in termijnen worden voldaan daar de betaling ineens niet mogelijk is. Ik moet ook keuzes maken."*
- 2.10 Bij e-mail van 27 december 2013 verzocht de heer ██████████ namens de notaris aan verweerder een tussentijdse specificatie te doen toekomen voor de gedane werkzaamheden per 31 december 2013.
- 2.11 Bij e-mail van 27 december 2013 heeft verweerder op laatstgenoemde e-mail van de heer ██████████ gereageerd. Verweerder deelde mee dat hij zoals in het verleden gebruikelijk altijd de gehele urenspecificatie gaf als de beoordelingsopdracht van dat jaar, in casu 2013, in zijn ge-

heel was uitgevoerd. Verweerder verzocht de heer [REDACTED] mee te delen of hij niettemin een tussentijdse specificatie wenste.

- 2.12 Bij e-mail van 30 december 2013 deelde heer [REDACTED] in reactie onder meer het volgende aan verweerder mee:

"Thans doen we dit in twee fasen. Tussentijds per 31 december 2013 daar u al een groot deel heeft ontvangen en op het moment dat u helemaal klaar bent. (April dan wel later in 2014)

(...)

Ik stel het derhalve op prijs (namens [REDACTED]), indien u in de eerste dan wel de tweede week (het komt niet op een week aan) een urenspecificatie aan [REDACTED] verstrekt."

- 2.13 Op 2 januari 2014 heeft verweerder een specificatie aan eiser verstrekt betreffende werkzaamheden in de periode mei 2013 tot en met december 2013. Het overzicht sluit, na verrekening van een reeds met de declaratie van 1 mei 2013 berekend bedrag van € 7.000,--, op een nog te declareren bedrag van € 1.040,--.

- 2.14 Op 2 januari 2014 heeft verweerder een declaratie (declaratienummer 14029) ten bedrage van € 1.040,-- aan eisers vennootschap gezonden.

Op de declaratie is qua omschrijving het volgende vermeld:

"Voor u verrichte administratieve werkzaamheden en/of met u c/q voor u gevoerde besprekingen.

Volgens de door u verzochte urenspecificatie van onze werkzaamheden m.b.t. het beoordelen van de jaarrekening 2013, dient er nog gedeclareerd te worden: (Zie de bijlage urenspecificatie)"

- 2.15 In mindering op laatstgenoemde factuur heeft eiser € 82,55 incl. BTW voldaan, zodat resteert een bedrag van € 1.175,85 incl. BTW.

- 2.16 Bij brief van 9 januari 2014 deelde eiser het volgende aan verweerder mee:

"Thans deel ik u dus mee dat ik de salarisadministratie per 1 januari 2014 ergens anders onder breng. Dit allemaal in overleg met de heer [REDACTED] van [REDACTED]"

- 2.17 Nadat verweerder bij brief van 13 januari 2014 op laatstgenoemde brief van eiser had gereageerd, deelde eiser bij brief van 13 januari aan het slot het volgende aan verweerder mee:

"Hangende deze overstap en gezien het reeds door mij betaalde bedrag ga ik ervan uit dat U de controle over het jaar 2013 zonder verdere kosten uitvoert."

2.18 Bij brief van 19 januari 2014 deelde eiser het volgende aan verweerder mee:

"Dit gezegd hebbende, kom ik tot de conclusie dat ik niet zo bevreesd ben voor de dreiging die u formuleert. Ik kom zelfs tot de conclusie dat ik op deze wijze niet met mijn accountant kan doorgaan en trek hierbij mijn opdracht (heb ik die trouwens gegeven?) aan u in.

(...)

Wat de bedragen betreft die ik reeds aan u heb betaald, ik loop dit nog door en behoudt mijn rechten jegens u voor."

2.19 Hierna is tussen partijen verder gecorrespondeerd over het ontstane declaratiegeschil, hetgeen niet tot een oplossing daarvan heeft geleid.

2.20 Bij brief van 18 februari 2014 heeft eiser aanspraak gemaakt op betaling van het restant ad € 1.175,85 incl. BTW op de declaratie van 2 januari 2014.

2.21 Alle in deze uitspraak genoemde bedragen zijn exclusief BTW tenzij anders is vermeld.

3. VORDERING EN TEGENVORDERING

Vordering

3.1 Eiser vraagt de Raad een uitspraak te doen over het feit dat verweerder zonder schriftelijke opdracht en tegen de wil van eiser is begonnen met het werk voor 2013 en over het feit dat eiser de voorschotnota ad € 7.000,- voor niets heeft betaald.

3.2 In de toelichting op de vordering heeft eiser als volgt geconcludeerd. Eiser heeft in 2013 geen opdracht gegeven voor werkzaamheden en geen gegevens verstrekt voor werkzaamheden in 2013. In 2013 is eiser dan ook overgestapt naar een andere accountant en hij heeft dit aan verweerder meegedeeld. Alle specificaties die verweerder heeft gegeven zijn bovenmatig opgepompt, er worden uren geschreven die geen zinnig mens zou durven schrijven. Eiser vraagt van de Raad ook duidelijkheid over het openstaande saldo ad € 1.175,85.

Tegenvordering

3.3 Verweerder heeft de volgende tegenvordering aan de Raad voorgelegd:

betaling van het restant van de declaratie nummer 14029 d.d. 2 januari 2014 ten bedrage van € 1.175,85 incl. BTW.

4. VERWEER

- 4.1 Partijen hebben zich over en weer tegen elkaars vorderingen verweerd, op welke verweren de Raad hierna waar nodig zal ingaan.

5. BEOORDELING

- 5.1 Gelet op de samenhang tussen de vordering en de tegenvordering zal de Raad deze gezamenlijk behandelen.
- 5.2 Eiser heeft de vordering betrokken op de door hem, althans zijn vennootschap, betaalde factuur van 1 mei 2013. In de vordering ligt besloten dat eiser de verschuldigdheid van het openstaande saldo op de factuur van 2 januari 2014 betwist.
- Zoals door eiser ter zitting nader is toegelicht, baseert hij de vordering tot terugbetaling op een drietal gronden. Eiser stelt dat de declaratie niet is te beschouwen als een voorschotnota, gelet op de omschrijving op de declaratie. De declaratie vermeldt dat hij betrekking heeft op verrichte werkzaamheden, terwijl er op 1 mei 2013 nog geen werkzaamheden waren verricht. Daarom is de declaratie onverschuldigd betaald.
- Eiser stelt voorts dat, indien de declaratie als voorschotnota mocht worden beschouwd, voor de werkzaamheden voor 2013 geen opdracht is gegeven. Daartoe voert eiser in hoofdzaak aan dat hij de gebruikelijke opdrachtbevestiging, maar nu voor het jaar 2013, niet heeft getekend. Voorts voert eiser aan dat de gedeclareerde uren nooit duidelijk zijn uitgelegd en dat in de periode mei 2013 tot en met december 2013 een disproportioneel aantal uren voor de voorbereidings- en planningsfase is besteed, te weten 67 uur. Volgens eiser hebben die werkzaamheden onevenredig veel tijd gekost.
- In conclusie stelt eiser dat de rekening van 1 mei 2013 onverschuldigd is betaald. Hij vordert de terugbetaling ervan, vermeerderd met de wettelijke rente. Dit laatste – de rentevordering – is voor het eerst ter zitting genoemd.
- 5.3 Verweerder heeft – zakelijk weergegeven – het volgende aangevoerd.
- Voor het eerste jaar van de werkzaamheden is een vaste prijs van € 7.500,-- afgesproken. Voor het jaar 2012 is een bedrag van € 12.500,-- afgesproken. Voor 2013 is hetzelfde bedrag afgesproken. In het telefoongesprek van 1 mei 2013 is opdracht gegeven om de werkzaamheden voor 2013 uit te voeren. Naar aanleiding van het gesprek heeft verweerder op verzoek van eiser een voorschot gedeclareerd van € 7.000,--. Dat is de declaratie van 1 mei 2013. Naar aanleiding van het gesprek is tevens een schriftelijke opdrachtbevestiging aan eiser ge-

stuurd.

Dat er over de opdracht geen misverstand in het spel is blijkt uit het betalen in overleg door eiser van de voorschotnota van 1 mei 2013 in elf termijnen in de loop van het jaar 2013. De opdracht blijkt ook uit eisers brief van 13 januari 2014 waarin eiser mededeelt ervan uit te gaan dat verweerder de controle over het jaar 2013 zonder verdere kosten zal uitvoeren.

Verweerder heeft een uitgebreide urenspecificatie voor de in 2013 bestede uren verstrekt. De gehanteerde tarieven zijn alleszins redelijk voor een klein accountantskantoor. De aanvullende declaratie van € 1.040,--, die begin 2014 is gezonden, is gebaseerd op het totaal aan uren dat in 2013 is gewerkt. Voor het jaar 2013 zijn de uren besteed in de periode juni tot en met december 2013. De werkzaamheden die zijn verricht aan de voorbereidings- en planningsfase zijn de belangrijkste in het proces van een beoordelingsopdracht. Verweerder dient deze opdracht uit te voeren conform de voorschriften van de NVCOS. Het is niet aan verweerder te wijten dat eiser verweerder de beoordelingsopdracht 2013 niet heeft laten afmaken.

5.4 De Raad oordeelt als volgt.

5.5 Uit de tussen partijen in de loop van 2013 gevoerde correspondentie blijkt dat beide partijen de factuur van 1 mei 2013 hebben beschouwd als voorschotnota in verband met de beoordelingsopdracht betreffende de jaarrekening 2013. Dat laatste volgt uit de vermelding op de factuur (*termijn beoordeling jaarrekening 2013*). Dat ook eiser de nota als een voorschotnota beschouwde blijkt onder meer uit de hierboven onder randnummer 2.10 gedeeltelijk geciteerde e-mail van 5 juli 2013 van de heer [REDACTED]. Ook eiser zelf duidt de factuur in zijn brief van 25 juli 2013 aan verweerder aan als "voorschotnota", evenals in zijn brief van 3 februari 2014 aan verweerder en in zijn brief van 21 juli 2014 aan de NBA.

De omstandigheid dat het een voorschotnota betreft brengt naar het oordeel van de Raad ook mee dat niet relevant is of op 1 mei 2013 al dan niet al bepaalde werkzaamheden waren verricht, een aspect waarover partijen tegengestelde stellingen innemen.

5.6 Vaststaat dat eiser de factuur van 1 mei 2013 in de loop van 2013 in termijnen betaald heeft. Gelet op het feit dat partijen in hun correspondentie, zoals is overwogen, de nota als voorschotnota voor 2013 beschouwden, maakt de Raad uit de betaling ervan reeds de gevolgtrekking dat verweerder mocht vertrouwen dat zijn beoordelingsopdracht ook voor het jaar 2013 verleend was, niettegenstaande het feit dat hij de op 1 mei 2013 verzonden opdrachtbevestiging niet voor akkoord getekend van eiser retour heeft ontvangen.

Zonder het bestaan van een opdracht is bijvoorbeeld niet verklaarbaar dat de heer [REDACTED] in zijn e-mail van 13 december 2013 – hierboven genoemd onder randnummer 2.13 – spreekt over "*het moment dat u helemaal klaar bent (April dan wel later in 2014)*" en is evenmin verklaarbaar dat eiser in zijn brief van 13 januari 2014 besluit met de opmerking dat hij ervan uitgaat dat verweerder de controle over het jaar 2013 zonder verdere kosten uitvoert.

- 5.7 Gelet op het debat van partijen stelt de Raad ook vast dat in het kader van de beoordelingsopdracht voor het jaar 2013 een vaste prijsafsprake van € 12.500,-- is gemaakt. Eiser heeft dit in de stukken en ter zitting aangevoerd. Verweerder heeft het niet dan wel onvoldoende weerproken en heeft naar het oordeel van de Raad ter gelegenheid van de mondelinge behandeling de prijsafsprake bevestigd.
- 5.8 Uit het verloop van de hiervoor besproken feiten volgt ook dat niet is gebleken dat verweerder tegen de (uitdrukkelijke) wil van eiser aan de opdracht voor 2013 is begonnen.
- 5.9 Voor de verdere beoordeling komt het aan op de vraag of verweerder, gelet op de verrichte werkzaamheden, naar maatstaven van redelijkheid een bedrag van in totaal € 8.040,--, zijnde het totaal van de facturen van 1 mei 2013 en 2 januari 2014, aan honorarium in rekening heeft kunnen brengen. Daartoe overweegt de Raad als volgt.
- 5.10 Voorop staat dat verweerder met het gedeclareerde bedrag binnen het bedrag van de vaste prijsafsprake is gebleven.
- 5.11 Voorts acht de Raad van belang dat de opdracht door eiser – op 19 januari 2014 – is ingetrokken voordat deze was voltooid. Eiser heeft verweerder aldus niet in staat gesteld de opdracht af te ronden.
Onder deze omstandigheden acht de Raad het aanvaardbaar dat verweerder zijn werkzaamheden heeft berekend op basis van uren maal tarief, daar de vaste prijsafsprake niet meer toegepast kon worden.
- 5.12 De handelwijze van verweerder is in overeenstemming met artikel 7:411 Burgerlijk Wetboek waarin, voor zover hier van belang, is bepaald dat de opdrachtnemer recht heeft op een naar redelijkheid vast te stellen deel van het loon indien de overeenkomst eindigt voordat de opdracht is volbracht. Volgens dit artikel wordt voorts bij de bepaling van het naar redelijkheid vast te stellen deel van het loon onder meer rekening gehouden met de reeds door de opdrachtnemer verrichte werkzaamheden, het voordeel dat de opdrachtgever daarvan heeft en de grond waarop de overeenkomst is geëindigd.
Nu in de onderhavige zaak het eindigen van de opdracht is toe te rekenen aan eiser, dient naar het oordeel van de Raad het in redelijkheid vast te stellen loon te worden bepaald aan de hand van de verrichte werkzaamheden en het daarvoor bij verweerder gebruikelijke tarief.
- 5.13 Gelet op de specificatie die verweerder terzake van de verrichte werkzaamheden op 2 januari 2014 aan eiser heeft verstrekt en ter gelegenheid van de mondelinge behandeling aan de Raad heeft overgelegd, en gelet voorts op de namens eiser daarop gegeven reactie, komt de

Raad tot het oordeel dat de verrichte werkzaamheden het in rekening gebrachte bedrag van € 8.040,-- redelijkerwijs niet ten volle rechtvaardigen. De Raad neemt daarbij het volgende in aanmerking.

Voor een beoordelingsopdracht is de fase van voorbereiding en planning een zwaarwegende fase. Dit vloeit voort uit de voorschriften van de NVCOS, in het bijzonder NVCOS 2400. De Raad kan het daarom billijken dat verweerder aan de voorbereidings- en planningsfase een aanmerkelijke hoeveelheid tijd heeft besteed. Anders ligt dat bij de tijd die is besteed in relatie tot de wijziging van NVCOS 2400 ingevolge de International Standard on Review Engagements 2400 Revised (ISRE 2400 Revised). De hiermee geïntroduceerde wijzigingen zijn meer formeel van aard dan dat het gaat om inhoudelijke wijzigingen.

Verweerder heeft blijkens de in het geding gebrachte specificatie meerdere uren besteed aan – kort gezegd – het bestuderen en verwerken van de aangepaste regelgeving.

Hieromtrent is de Raad van oordeel dat de accountant uit hoofde van zijn professie geacht wordt kennis te nemen van nieuwe regelgeving in het kader van de voorgeschreven permanente educatie. De Raad is hierom van oordeel dat de hierna vermelde werkzaamheden in redelijkheid niet, althans niet zonder meer, aan eiser in rekening gebracht konden worden. Het betreft de werkzaamheden van verweerder op 17 juni 2013 (3 uur) en op 19 juni 2013 (8 uur), de werkzaamheden van Oukhita op 19 juni 2013 (8 uur) en de werkzaamheden van [REDACTED] op 12 december 2013 (4 uur).

Uitgaande van de door verweerder gehanteerde tarieven brengt dit mee dat verweerder € 2.760,-- ten onrechte in rekening heeft gesteld.

- 5.14 De omstandigheid dat de factuur van 1 mei 2013 als voorschotfactuur geldt brengt mee dat de factuur van 2 januari 2014, die op het berekende voorschot voortborduurt, als einddeclaratie dient te worden beschouwd. Daar ten aanzien van de op laatstgenoemde factuur vermelde werkzaamheden niet van bezwaar is gebleken, geldt dat die factuur dient te worden gecrediteerd met een bedrag van € 2.760,--, vermeerderd met BTW.

Daar de factuur van 2 januari 2014 tot een bedrag van € 1.175,85 incl. BTW onvoldaan is gebleven, dient verweerder op grond van de creditering per saldo € 2.163,75 incl. BTW aan eiser te betalen.

- 5.15 De Raad stelt de procedurekosten definitief vast op € 435,--. Bepaald zal worden dat de procedurekosten voor de helft ten laste van eiser komen en voor de helft ten laste van verweerder, daar beide partijen gedeeltelijk in het ongelijk worden gesteld. Daar eiser een depot van € 435,-- heeft betaald, zal worden bepaald dat verweerder terzake van de procedurekosten € 217,50 aan eiser dient te betalen.

- 5.16 Deze beslissing berust op de artikelen 5, 17, 20, 21 en 22 van de Verordening op de Raad voor Geschillen.

6. BESLISSING

De Raad voor Geschillen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants, oordelend naar de regelen des rechts:

- bepaalt dat verweerder de eindfactuur van 2 januari 2014 dient te crediteren met een bedrag van € 2.760,-, te vermeerderen met BTW, derhalve in totaal € 3.339,60 incl. BTW;
- stelt vast dat verweerder terzake van de aldus gecrediteerde factuur een bedrag van per saldo € 2.163,75 incl. BTW aan eiser verschuldigd is;
- bepaalt dat de procedurekosten tot een bedrag van € 217,50 ten laste van eiser komen en dat deze worden verrekend met het door eiser betaalde depot;
- bepaalt dat de proceskosten tot een bedrag van € 217,50 ten laste van verweerder, met bepaling dat verweerder laatstgenoemd bedrag aan eiser verschuldigd is;
- veroordeelt verweerder om de bedragen van € 2.163,75 incl. BTW en € 217,50 aan eiser te voldoen binnen 14 dagen na de verzending van deze beslissing;
- wijst af het meer of anders gevorderde;
- verstaat dat het bepaalde in artikel 22 Verordening op de Raad voor Geschillen op deze beslissing van toepassing is.

Aldus gewezen door mr. L.F.A. Husson, voorzitter, drs. L.S. Goeman RA en B.A. Hogeveen RA, leden, in tegenwoordigheid van mr. P. Rijpstra, secretaris, en door de voorzitter en de secretaris ondertekend op 7 april 2015.

secretaris

voorzitter